

Zicht op commerciële huisartsenzorg ontbreekt

21 april 2023

Commerciële partijen zijn in toenemende mate actief in de Nederlandse huisartsenzorg en dit kan het begin zijn van een grote verandering in de organisatie van de eerstelijnszorg. Er is echter onvoldoende zicht op de volledige omvang en de voor- en nadelen hiervan. Meer onderzoek is dan ook hard nodig, zo blijkt uit een verkennende studie van het Nivel, die op verzoek van de European Observatory on Health Systems and Policies werd gedaan. Door middel van een scan van de literatuur en een analyse van de Nivel registratie van huisartsen en huisartsenpraktijken, is er een eerste inventarisatie gemaakt over wat bekend is over deze ketens.

Huisartsen in loondienst

De huisartsenzorg in Nederland staat voor grote uitdagingen. In een aantal regio's van het land dreigt een tekort aan huisartsen. Jonge huisartsen kiezen minder vaak voor een eigen praktijk vanwege de hoge overnamekosten en de hoge (administratieve) werkdruk. Een aantal commerciële partijen ziet in de ontstane situatie kansen en neemt praktijken over of rijgt ze op een slimme wijze aan elkaar onder een gemeenschappelijke naam.

Door het samenvoegen van praktijken kan onder meer eenvoudiger gedigitaliseerd worden omdat daarbij schaalgroottes handig is. Commerciële partijen maken in verband met efficiency vaker gebruik van digitale platformen en e-health. Samenwerking tussen praktijken levert sowieso synergievoordelen op en maakt het mogelijk om huisartsen in loondienst te nemen of

als zzp'er in te huren. De administratie, ICT en andere organisatorische werkzaamheden wordt dan vaak centraal voor hen geregeld, zoals je bijvoorbeeld ook ziet bij franchiseconcepten in het bedrijfsleven. Een aantal van deze bedrijven die huisartsenpraktijken opkoopt en/of samenvoegt, werkt met extern kapitaal en een winstoogmerk.

Toekomstbestendigheid huisartsenzorg

Nieuwe innovatieve zorgconcepten worden hoe dan ook steeds belangrijker om de toekomstbestendigheid van de (huisartsen)zorg te borgen. Uit de [signalen](#) die door de IGJ en de NZa worden opgevangen blijkt dat de kwaliteit, bereikbaarheid en toegankelijkheid van zorg bij een deel van deze nieuwe, vaak innovatieve, innovatieve zorgverleners mogelijk onder druk staat.

Ze willen daarom óók in een breder onderzoek te beoordelen of er met nieuwe vormen van zorgaanbod en andere organisatie- en ondernemingsvormen sprake is van potentiële nieuwe risico's. Bijvoorbeeld ten aanzien van patiëntveiligheid, kwaliteit, toegankelijkheid en betaalbaarheid van zorg. Tevens zal worden gekeken of de IGJ en de NZa als toezichthouders het toezicht op deze praktijken anders moeten vormgeven. Naar verwachting zal dit onderzoek voor de zomervakantie van 2023 zijn afgerond.

Online platforms en apps

Inmiddels zijn de 45 en 230 praktijken overgenomen door commerciële partijen. Deze zeer ruwe schatting laat eigenlijk meteen het probleem zien: er is best nog weinig bekend over deze nieuwe trend in de huisartsenzorg. Nivel stelt op haar [website](#): 'Hiernaast zijn er grote verschillen tussen de partijen die op deze markt actief zijn. Naast de commerciële partijen zijn er ook huisartsenketens die vooral bedoeld zijn om kosten en werkdruk te verdelen. Zij zijn minder gericht zijn op het maken van winst. Voorts zijn er partijen die op commerciële basis online platforms, apps en andere digitale middelen aanbieden waar praktijken gezamenlijk gebruik van kunnen maken.'

Het verkennende onderzoek van Nivel maakt helder dat er nog teveel onbekend is over de opkomst van ketens in de huisartsenzorg. Het is bijvoorbeeld niet precies duidelijk wat de omvang ervan is of welke investeerders er nu eigenlijk precies achter zitten. Ook de precieze voordelen en nadelen van deze trend behoeven, zoals ook IGJ en NZa aangeven, nader in kaart te worden gebracht. Belangrijk zijn onder meer het handhaven van de kwaliteit van de zorg en de impact van deze ontwikkeling op het sociale domein.